

Anna og Alex og falskmøntnerne

Anna and Alex take on the banknote forgers

Téann Anna agus Alex i ngleic le falsaitheoirí na nótaí bainc

Anna ja Aleksi rahanväärentäjien jäljillä

Anna och Alex och sedelförfalskarna

Anna og Alex og falskmøntnerne

Anna og Alex er klassekammerater og bedste venner. De har det med at rode sig ud i hårrejsende eventyr, og de har oplevet en masse spændende ting. Det er faktisk ikke så lidt, de har oplevet sammen!

Anna: *"Alex, stop! Prøv at se derovre. Jeg tror, Philip er i vanskeligheder."*

Alex: *"Ja, du har ret. Det ser ud, som om han har problemer med politiet".* De holder øje med, hvad der sker på det andet fortov. Det ser ud, som om Philip ikke aner, hvad der foregår. Han siger til de to betjente: *"Jamen, det er rigtigt, hvad jeg siger. De penge, jeg brugte, har jeg fået af en anden. Jeg troede ikke, der var noget i vejen med dem."*

Denne gang ser det ud til, at det er noget alvorligt, de er ved at blive blandet ind i. Anna mumler: *"Der er altså noget galt. Jeg synes, vi skal gå over og finde ud af, hvad der sker. Det ser ud til, at ham fra elektronikbutikken også blander sig. Jeg tør vædde på, det er ham, der har tilkaldt politiet. Tror du, Philip er blevet snuppet i at stjæle?"*

Alex: *"Et eller andet er der i hvert fald galt. Men jeg tror, det er pengesedlerne, der er noget i vejen med, for den ene af betjentene står og holder dem op mod lyset. Jeg håber ikke, Philip har betalt med falske pengesedler. Lad os gå over og snakke med ham."*

Philip: "I bliver nødt til at hjælpe mig! Jeg ved slet ikke, hvad det er, der sker. Min far og mor slår mig ihjel, hvis de finder ud af, at jeg har problemer med politiet. Men jeg har altså ikke gjort noget ulovligt! Frode Fupsen gav mig nogle kontanter og spurgte, om jeg ikke gad købe noget for ham. Frode er en af mine venner. Jeg har mødt ham på internettet. Han er god nok. Han er ikke her fra byen, så jeg hjælper ham med at finde rundt." Anna er ved at tabe både næse og mund, men kun et øjeblik. Så udbryder hun: "Hvad i alverden snakker du om, Philip! Synes du ikke, det er en lille smule underligt, at en vildt fremmed bare sådan gav dig nogle penge?" Philip: "Næh, hvorfor det? Jeg gjorde ham en tjeneste, og det ville han betale mig for. Det skete kun én gang, og jeg troede da ikke, at det var farligt. Han gav mig to 50-eurosedler, som jeg skulle købe en MP4-afspiller for. Jeg skulle bare komme med afspilleren og byttepengene. Til gengæld ville han give mig fem euro."

Anna og Alex forklarer deres ven, at han er blevet narret, for pengesedlerne må være falske. Det var ellers en snedig plan. Til gengæld for de falske pengesedler ville Frode Fupsen have fået ægte eurosedler og -mønter i byttepenge, og oven i det en MP4-afspiller! Anna og Alex kan se, at Philip er i knibe, og de beslutter at komme ham til undsætning.

Med politiets hjælp udtænker de en fælde for Frode Fupsen, da de er bange for, at han kan finde på at lokke andre unge til at bruge falske pengesedler. Politiet har desuden mistanke om, at der står en større kriminel organisation bag, som udnytter teenagere til at sætte falske sedler i omløb.

Ved at samarbejde med politiet finder Anna og Alex frem til Frode Fupsen i et chatroom på internettet. Han spilder ikke tiden, men forsøger straks at overtale dem til at bruge hans falske pengesedler, og de aftaler at mødes.

Da Anna og Alex mødes med Frode, beder han dem om at købe noget for sig og giver dem nogle penge. Men Anna tager en ægte pengeseddel frem fra sin pung og sammenligner den med dem, Frode lige har givet dem. "*Jamen, de er jo falske!*", udbryder hun. Frode Fupsen bliver klar over, at han er gået i en fælde, og stikker af.

Heldigvis er politiet lige i nærheden. De træder i aktion og sætter efter ham. Det kommer til håndgemæng, da de indhenter ham. Anna og Alex ånder lettet op, da politiet lægger ham i håndjern.

Efter den bedrift får Anna og Alex en belønning af Den Europæiske Centralbank.
Anna: *"Mange tak, men det var nu politiet, der stoppede falskmøntnerne. Det var bare os, der ledte dem på sporet."*

Alex: *"Vi ville først og fremmest hjælpe Philip, der havde ladet sig narre af Frode Fupsen. Han er heldigvis bag tremmer nu."*

Efter at de har fået overrakt deres belønning, møder Anna og Alex Philip på den udstilling af eurosedler og -mønter, som Den Europæiske Centralbank har arrangeret.

Philip: *"Endnu engang tak. Det kalder jeg rigtige venner! Jeg har hørt, at Frode Fupsen har tilstået det hele, og at politiet har lukket det ulovlige trykkeri, der lavede de falske pengesedler."*

Anna: *"Wow! Sikken en nyhed! Det vil jeg skrive om i skolebladet."*

Alex: *"Ved du hvad, Philip, det var virkelig dumt af dig at rode dig ind i sådan en tåbelig forbrydelse. Det er faktisk meget nemt at se, om en euroseddel er falsk. Du skulle altså også have været mere forsigtig med ham Frode Fupsen. Man kan godt komme ud for nogle skumle typer på internettet. Det ved alle da!"*

Anna: *"Nu er du ikke helt fair, Alex. Alle kan tage fejl!"*

Philip: *"Det er rigtig nok. Jeg har i hvert fald lært det på den hårde måde – at det er forbudt at bruge falske pengesedler, og at det kan være farligt!"*

Efter at have læst informationerne om de udstillede eurosedler og -mønter, siger Anna: "Se her, det er let at se, om en euroseddel er ægte eller falsk. Man skal bare tjekke tre sikkerhedselementer. Man kan slet ikke tage fejl! Først skal man føle på sedlen. Den skal knitre og være lidt tykkere nogle steder. Bagefter skal man tjekke vandmærket og til sidst hologrammet."

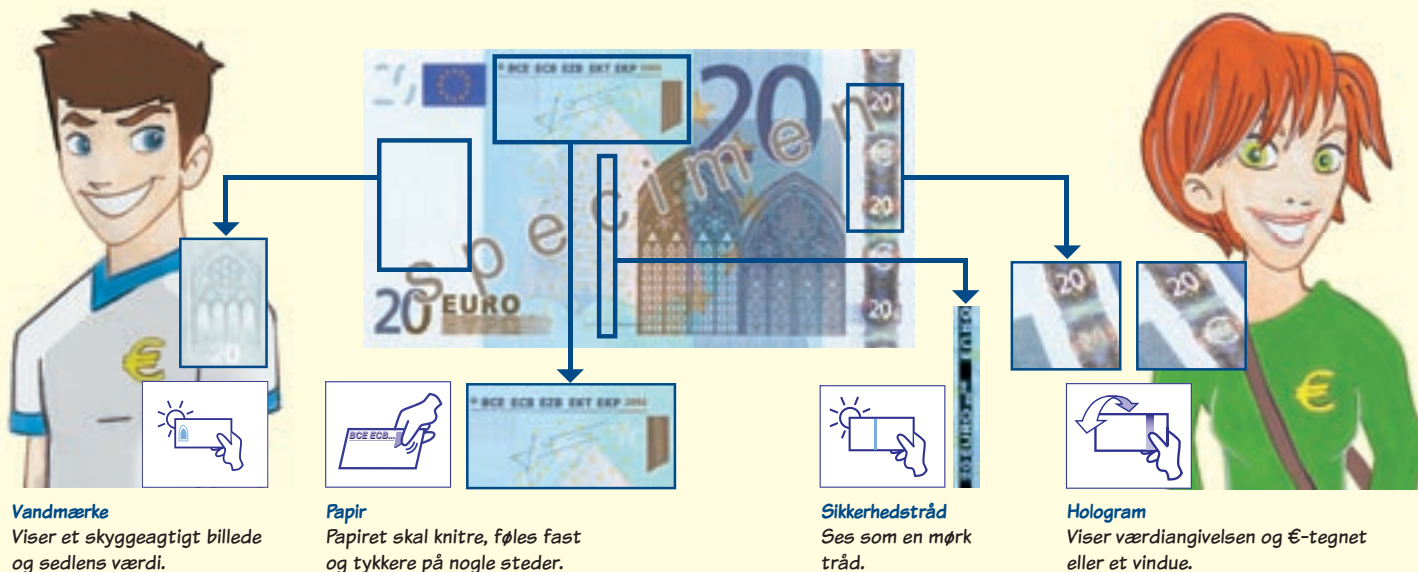
Alex: "Anna, hold lige op med at tale til os, som om vi var eksperter. Vil du godt forklare det volapyk på dansk? Hvordan kunne du se, at Frode Fupsens pengesedler var falske ved at holde dem op mod lyset?"

Anna: "Jeg tjekkede vandmærket. Man har i mange år brugt vandmærker i det hvide område af pengesedlerne. Prøv engang at se godt efter. Når man holder sedlen op mod noget lys, kommer der et skyggebillede af sedlens hovedmotiv til syne sammen med sedlens værdi. Hvis man fx holder en 50-euroseddel op mod lyset, så kan man se et vindue i renæssancestil og tallet 50."

Philip: "Sejt! Du er nok lidt af en privatdetektiv, hvad! Men hvad er det for noget med "renæssance"?"

Anna: "Ja, undskyld, jeg glemte at nævne, at de syv eurosedler har billeder af forskellige arkitektoniske stilarter i Europa, fra helt gamle dage og op til i dag."

Alex og Philip: "Nu er vi altså stået af!"

Anna: "Hold nu op! Ethvert barn kan finde ud af at tjekke de her pengesedler. Man kigger bare på sedlens hovedmotiv og tjekker, om det er det samme, man ser i vandmærket."

Alex: "Og hvad med hologrammet?"

Anna: "Har I lagt mærke til det blanke, sølvfarvede område af sedlen? Det er hologrammet. Prøv at se, hvad der sker, når man vipper sedlen frem og tilbage et par gange. Nej, ikke sådan! Lad være med at stå og vifte med den – stille og roligt! Kan du se, hvordan billedet skifter mellem €-tegnet og seddelsværdien?"

Philip: "Nå, sådan, ja! Efter den her oplevelse tror jeg nu også, jeg begynder at se meget grundigere på eurosedlerne! Så svært er det jo heller ikke."

Tak: Denne historie er skrevet med hjælp fra den franske afdeling af Europaskolen i Frankfurt (SFI – årgang 2007-2008). Vi vil gerne rette en stor tak til eleverne for deres opfindsomhed og for at have fortalt historien med deres egne ord. Desuden vil vi gerne takke Europaskolens lærere og ledelse, fordi de har hjulpet os med at fortælle endnu et eventyr med vore to helte Anna og Alex.

Anna and Alex take on the banknote forgers

Anna and Alex are classmates and really good friends. They are always getting caught up in hair-raising adventures, and lots of exciting things have happened to them. Between them, they have quite a bit of experience!

Anna: *"Alex, stop! Look over there. I think Philip is in trouble."*

Alex: *"Yeah, you're right. It looks like he's got a problem with the police."* They watch what is happening from across the street. Philip doesn't seem to have a clue what is going on and is saying to two police officers, *"But, I'm telling you the truth. Someone gave me this money and I used it. I didn't suspect anything."*

This time, it looks as if they are about to get involved in something serious. Anna mutters, *"Something's up."*

I think we should go over and find out what's happening. It looks like the shop assistant from the electronics store is getting involved. I bet it was him that called the police. Do you think Philip has been caught stealing?"

Alex: *"Something's definitely up. But I think it's the banknotes that are the problem, because the police officer is examining them against the light. I hope Philip didn't buy anything using fake banknotes. Let's try and have a word with him."*

Philip: "You've got to help me! I've no idea what's going on. My parents are going to kill me if they find out that I'm in trouble with the police. But I didn't do anything dodgy!

Billy Foxham gave me some cash and asked me to do some shopping for him. Billy's a friend of mine. I met him on the internet. He's really nice. I'm helping him find his way about town, as he isn't from around here."

Anna is speechless for a second or two, and then bursts out, "What on earth are you talking about, Philip! Didn't you find it a bit weird that a total stranger just gave you money like that?"

Philip: "No, why should I have? I did him a favour and he was going to pay me. I only did it once, and I didn't think it would be dangerous. Billy gave me two €50 notes to buy him an MP4 player. All I had to do was bring him back the MP4 player and the change. In return, he promised to pay me €5."

Anna and Alex explain to their friend that he has been taken for a ride, as the banknotes must be fake. It was a cunning plan: in exchange for the fake banknotes, Billy Foxham would receive genuine euro notes and coins as change, not to mention an MP4 player! Anna and Alex can see that Philip is in a sticky situation and decide to come to his rescue.

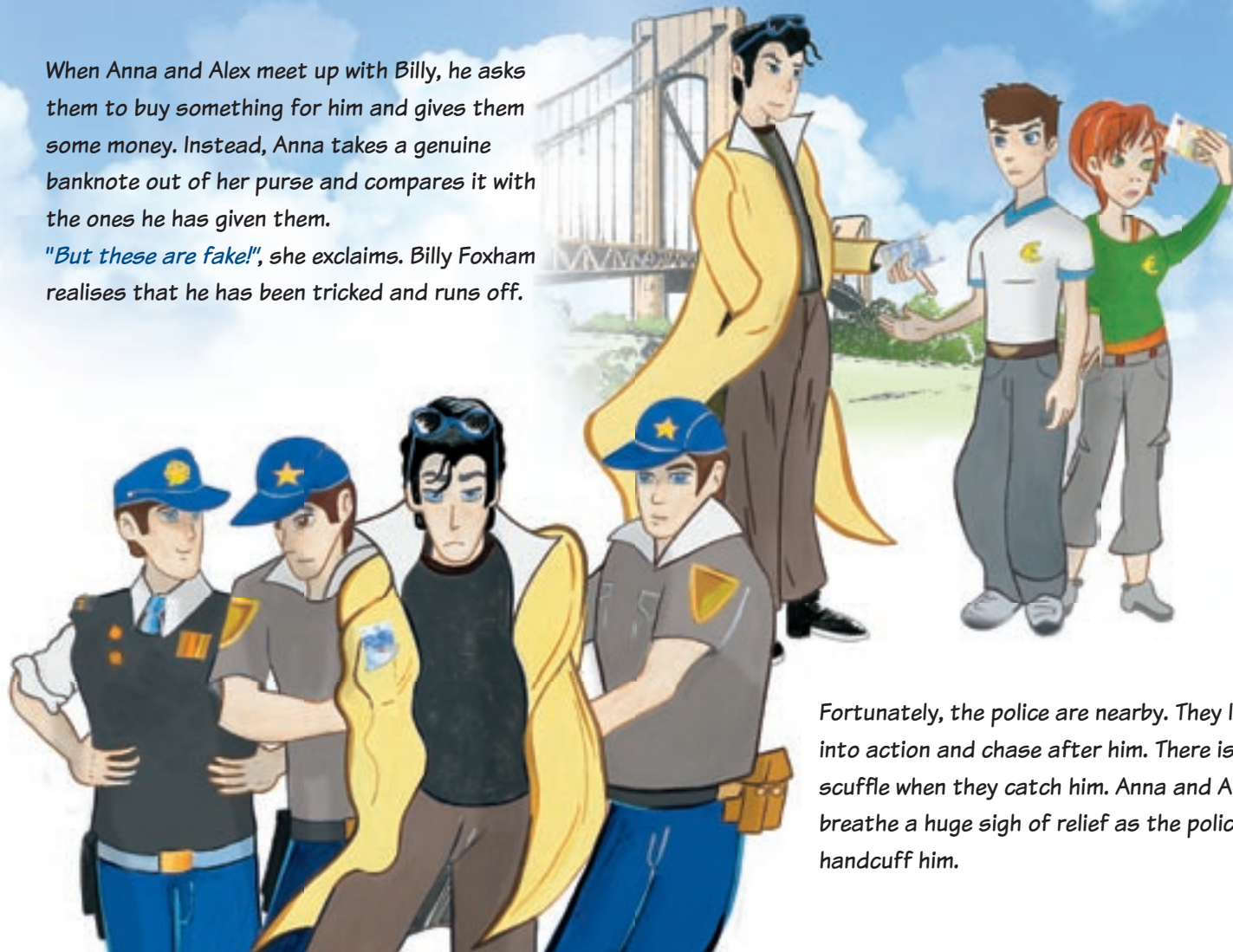
With the help of the police, they prepare a trap for Billy Foxham, because they are worried that he might persuade other young people to use fake banknotes. What's more, the police suspect that a large criminal organisation is behind this use of teenagers to put fake banknotes into circulation.

Working together with the police, Anna and Alex manage to find Billy Foxham in an internet chatroom. He wastes no time in persuading them to spend his fake banknotes and arranges to meet them.

When Anna and Alex meet up with Billy, he asks them to buy something for him and gives them some money. Instead, Anna takes a genuine banknote out of her purse and compares it with the ones he has given them.

"But these are fake!", she exclaims. Billy Foxham realises that he has been tricked and runs off.

Fortunately, the police are nearby. They leap into action and chase after him. There is a scuffle when they catch him. Anna and Alex breathe a huge sigh of relief as the police handcuff him.

After this adventure, Anna and Alex are awarded a prize by the European Central Bank.

Anna: *"Thank you very much, but it was the police who stopped the counterfeiters. We just set them on the right track."*

Alex: *"Most of all, we wanted to help Philip, who had been taken in by Billy Foxham's plotting. As for him, thankfully, he's behind bars now."*

Following the award ceremony, Anna and Alex catch up with Philip at the exhibition on euro banknotes and coins organised by the European Central Bank.

Philip: *"Thanks again. You're real mates! I heard that Billy Foxham confessed to everything and that the illegal printing works producing the fake banknotes has been closed down."*

Anna: *"Wow! That's big news! I'm going to write about it in the school magazine."*

Alex: *"You know, Philip, it was really stupid of you to get involved in such an idiotic crime. It's really easy to spot a counterfeit euro banknote. What's more, you should have been more wary of Billy Foxham. Sometimes you can meet bad people on the internet. Everyone knows that!"*

Anna: *"Don't be so unfair, Alex. We all make mistakes."*

Philip: *"Yeah, that's for sure. I learned the hard way that using fake banknotes is against the law and can be dangerous!"*

After reading the information on the euro banknotes and coins displayed at the exhibition, Anna says, *"Look! It's easy to tell whether or not a euro banknote is genuine. You just have to check three security features. You can't go wrong! You start by feeling the banknote. It must have a crisp texture and be thicker in certain places. Next, you check the watermark, and then the hologram."*

Alex: *"Anna, stop talking to us as if we were experts. Can you explain that gobbledygook in English, please? How did you tell that*

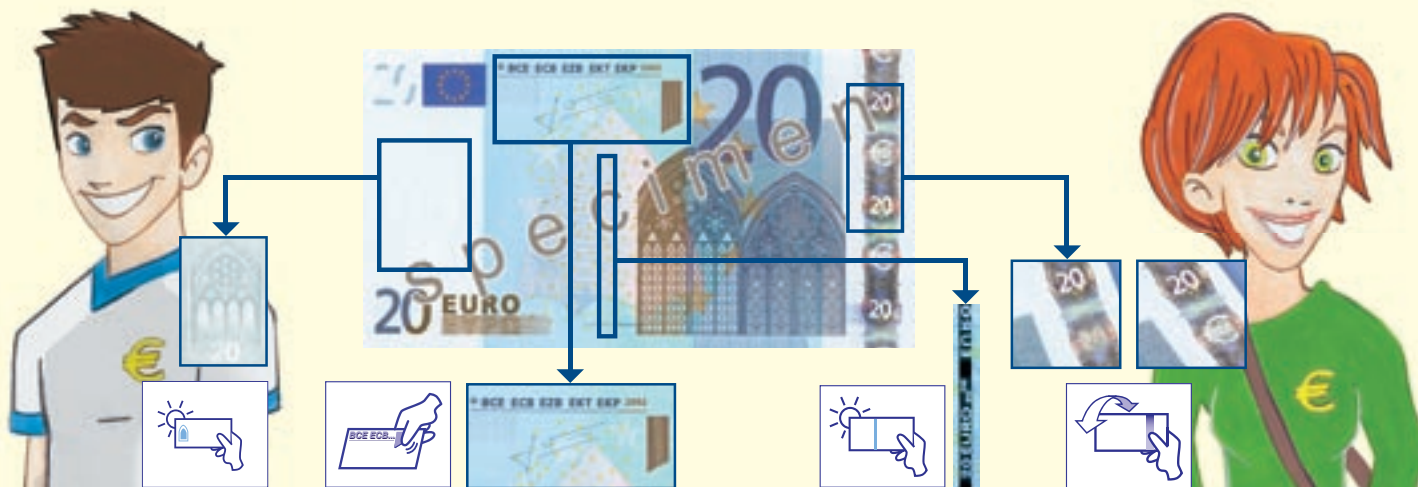
Billy Foxham's banknotes were fakes by holding them up to the light?"

Anna: *"I was checking the watermark. Watermarks have been used for a long time in the white part of banknotes. Look closely. When you hold it up to the light, a ghost image of the main design on the banknote and the value of the banknote appear. For example, when you hold a €50 note against a light source, you can see a Renaissance-style window and the figure 50."*

Philip: *"Cool! Quite the private detective, aren't you! But what's with all this 'Renaissance' stuff?"*

Anna: *"Oh, sorry. I forgot to mention that all seven euro banknotes feature different European architectural styles from ancient times through to today."*

Alex and Philip: *"You've gone way over our heads, now!"*

Watermark

A shadow-like image and the value become visible.

Feel of the paper

The paper feels crisp, firm and thicker in some parts.

Security thread

A dark line becomes visible.

Hologm

The value and the "€" symbol or a window appear.

Anna: "Oh, come on! It's a piece of cake to check these banknotes. You look at the main design on the note and check to see whether it is repeated in the watermark."

Alex: "And what about the hologm?"

Anna: "Have you noticed the shiny, silver-coloured part of the note? That's the hologm. Watch what happens when you tilt the banknote back and forth a few times. No, not like that! Don't wave it all over the place - do it gently! Can you see how the picture shifts between the "€" symbol and the value of the banknote?"

Philip: "Oh yeah! I reckon that, after this little adventure, I'll also be paying a lot closer attention to euro banknotes! It's not that hard, after all."

Acknowledgements: This story was written with the assistance of the French Section of the European School Frankfurt (SF – class 2007-08). The translation was reviewed by English-speaking students. We would like to say a big "thank you" to the students for their creativity and for putting the story into their own words. We should also like to thank the teachers and management at the ESF, who supported us in bringing to life a new adventure for our heroes, Anna and Alex.

Téann Anna agus Alex i ngleic
le falsaitheoirí na nótaí bainc

Is comrádaithe scoile iad Anna agus Alex agus is cairde an-mhaithe iad. Bíonn siad sáite in eachtraí aisteacha i gcónaí, agus tharla a lán rudaí iontacha dóibh. Eatarthu, tá a lán taithí acu!

Anna: "Alex, stop! Féach thall ansin, sílim go bhfuil Pilib i dtrioblóid."

Alex: "Seá, tá an ceart agat. Tá an chuma air go bhfuil fadhb aige leis na gardaí." Breathnaíonn siad ar cad atá ag tarlú ón taobh eile den tsráid. Tá an chuma ar Philib nach bhfuil barúil aige cad atá ag tarlú agus tá sé ag rá leis an mbeirt ghardaí, "Ach, táim ag insint na fírinne daoibh. Thug duine éigin an t-airgead seo dom agus d'úsáid mé é. Ní raibh amhras ar bith orm faoi." Tá an chuma air go bhfuil siad ar tí bheith tarraingthe isteach i rud éigin tromchúiseach an t-am seo. Deireann Anna trína fiacra, "Tá rud éigin mícheart. Sílim gur cheart dúinn dul anonn agus a fháil amach cad

atá ag tarlú. Dealraíonn sé go bhfuil an cúntóir siopa ón siopa leictreonaice tarraingthe isteach sa scéal anois. Bíodh geall gurbh eisean a chuir glao ar na gardaí. An gceapann tú go bhfuarthas greim ar Philib agus é ag goid?" Alex: "Tá rud éigin mícheart go siúrálte. Ach sílim gur leis na nótaí bainc atá an fhadhb, mar go bhfuil na gardaí á scrúdú i gcoinne an tsolais. Tá súil agam nár cheannaigh Pilib rud ar bith le nótaí bainc bréagacha. Féachfaimid labhairt leis."

Pilib: "Caithfidh sibh cuidiú liom! Níl tuairim agam cad atá ar siúl. Maróidh mo chuid tuismitheoirí mé má fhaigheann siad amach go bhfuil mé i dtrioblóid leis na gardaí. Ach níl rud ar bith seansúil déanta agam! Thug Liam Mac an tSionnaigh roinnt airgid dom agus d'iarr sé orm roinnt siopadóireachta a dhéanamh dó. Is cara liom é Liam. Bhuaill mé leis ar an Idirlíon. Tá sé an-deas. Tá mé ag cuidiú leis a bhealach thart ar an mbaile a dhéanamh amach toisc nach as an gceantar seo dó." Tá Anna gan chaint ar feadh nóiméid nó dhó, agus sin scairteann sí, "Céard sa diabhal atá tú ag caint faoi, a Pilib! Nár shíl tú go raibh sé aisteach gur thug dústrainséir airgead duit mar sin go díreach?"

Pilib: "Níor shíl, cén fáth a shílfinn? Rinne mé gar dó agus bhí sé ag gabháil m'íoc. Ní dhearna mé ach uair amháin é, agus níor shíl mé go mbeadh sé contúirteach. Thug Liam dhá nóta 50 euro dom chun seinnteoir MP4 a cheannach dó. Ní raibh le

déanamh agam ach an seinnteoir MP4 agus an briseadh a thabhairt ar ais chuige. Gheall sé cúig euro a íoc liom ansin."

Míníonn Anna agus Alex dá gcara gur mealladh é, toisc go gcaithfidh sé go bhfuil na nótaí bainc bréagach. Ba phlean glic a bhí ann: mar mhalairt ar na nótaí bainc, gheobhadh Liam Mac an tSionnaigh fiornótaí agus fíorbhoinn euro mar bhriseadh, gan an seinnteoir MP4 a lua! Feiceann Anna agus Alex go bhfuil Pilib i gcruachás agus cinneann siad cuidiú leis.

Le cuidiú ó na gardaí, ullmhaíonn siad gaiste do Liam Mac an tSionnaigh, toisc go bhfuil imní orthu go mb'fhéidir go meallfadh sé daoine óga eile chun nótaí bainc bréige a úsáid. Lena chois sin, ceapann na gardaí go bhfuil eagraíocht choiriúil mhór freagrach as déagóirí a úsáid chun nótaí bainc bréige a chur i gcúrsaíocht.

Ag obair in éineacht leis an gardaí, tagann Anna agus Alex ar Liam Mac an tSionnaigh i seomra comhrá Idirlín. Ní chuireann sé am ar bith amú ag iarraidh orthu a nótaí bainc bréige a chaitheamh agus socraíonn sé bualadh leo.

Nuair a bhuaileann Anna agus Alex le Liam, iarrann sé orthu rud éigin a cheannach dó agus tugann sé roinnt airgid dóibh. Ina áit sin, tógann Anna fiornóta bainc amach as a sparán agus cuireann sí i gcomparáid é leis na cinn a thug sé dóibh. *"Ach tá siad seo bréagach!"*, deir sí. Tuigeanann Liam Mac an tSionnaigh gur imríodh cleas air agus ritheann sé ar shiúl.

Ar an dea-uair, tá na gardaí in aice láimhe. Ritheann siad ina dhiaidh láithreach. Bíonn gráscar ann nuair a fhaigheann siad greim air. Bíonn an-fhaoiseamh ar Anna agus Alex agus na gardaí ag cur dornasc air.

I ndiaidh na heachtra seo, bronnann an Banc Ceannais Eorpach duais ar Anna agus Alex.

Anna: *"Go raibh míle maith agaibh, ach ba iad na gardaí a chuir stop leis na góchumadóirí. Ní dhearna muidne ach iad a chur ar an mbealach ceart."*

Alex: *"Is ag iarraidh cuidiú le Pilib is mó a bhíomar. Mheall Liam Pilib lena chuid scéiméireachta. Maidir leisean, go buíoch beannachtach, tá sé sa phríosún anois."*

I ndiaidh an tsearmanais bhronnta, buaileann Anna agus Alex le Pilib ag an taispeántas ar nótaí bainc agus bhoinn euro a d'eagraigh an Banc Ceannais Eorpach.

Pilib: *"Go raibh maith agaibh arís. Is fíorchairde sibh! Chuala mé gur admhaigh Liam Mac an tSionnaigh gach rud agus gur druideadh na hoibreacha priontála neamhdhlíthiúla."*

Anna: *"Wow! Is maith é sin a chloisteáil! Tá mé ag dul a scríobh faoi in iris na scoile."*

Alex: *"Tá a fhios agat, a Philib, nach raibh ciall ar bith agat ag fáil tarraingthe isteach i leithéid de choir amaideach. Tá sé an-fhurasta nóta bainc euro góchumtha a aithint. Chomh maith leis sin, d'fhéad tú a bheith níos faichille faoi Liam Mac an tSionnaigh. Is féidir leat buaileadh le drochdhaoine ar an Idirlíon corruair. Tá a fhios ag gach duine sin!"*

Anna: *"Ná bí chomh éagórach sin, Alex. Déanann gach duine botúin."*

Pilib: *"Seá, is cinnte sin. D'fhoghlaim mise ar an drochdhóigh go bhfuil sé in éadan an dlí nótaí bainc bréige a úsáid agus gur féidir leis bheith contúirteach!"*

I ndiaidh di an fhaisnéis ar na nótaí bainc agus na boinn euro a bhí ar taispeáint ag an taispeántas a léamh, deir Anna. "Féach! Tá sé furasta a fheiceáil cé acu an bhfuil nóta bainc euro fíor nó nach bhfuil. Níl ort ach trí ghné shlándála a sheiceáil. Ní féidir leat dul amú! Tosaíonn tú trí mhothú an nóta a fháil. Caithfidh sé a bheith briosc agus caithfidh sé a bheith níos tibhe in áiteanna áirithe. Ansin, seiceálann tú an marc uisce, agus ansin an holagram."

Alex: "Anna, ná bí ag caint linn cosúil le gur

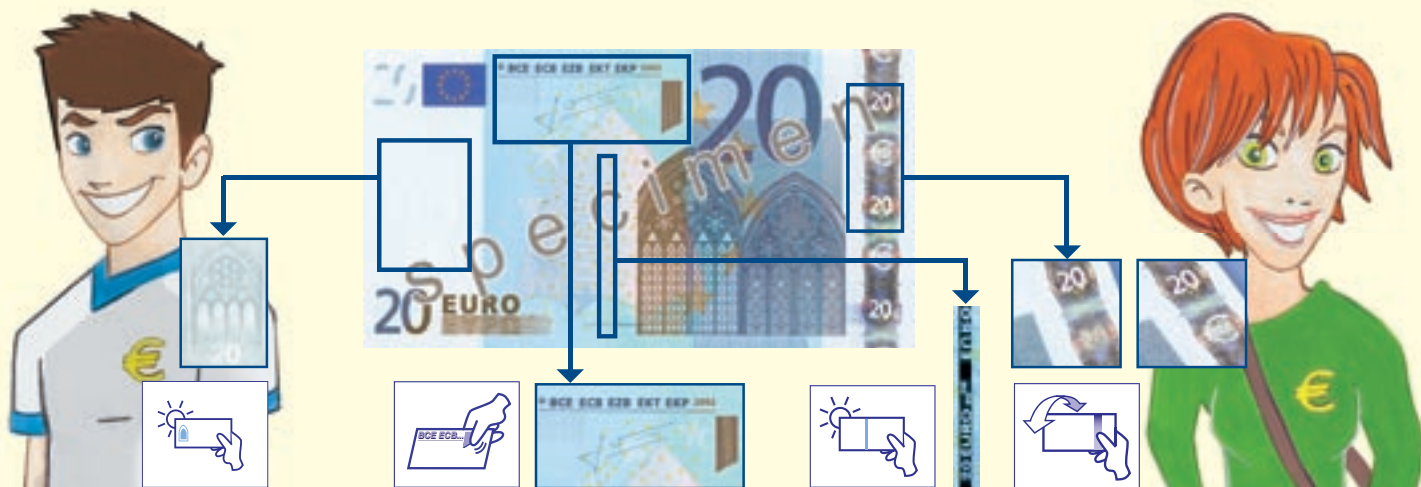
saineolaithe muid. An féidir leat an tseafóid sin a mhíniú dúinn i ngnáth-Ghaeilge, le do thoil? Cén dóigh a raibh a fhios agat gur nótaí bainc bréige a bhí sna nótaí a bhí ag Liam Mac an tSionnaigh trí iad a chur i gcoinne an tsolais?"

Anna: "Bhí mé ag scrúdú an mhaire uisce. Táthar ag úsáid marcanna uisce le fada an lae sa chuid bhán de nótaí bainc. Amharc go cúramach. Nuair a chuireann tú i gcoinne an tsolais é, bíonn scáil-íomhá den phríomhdhearadh ar an nóta bainc agus luach an nóta le feiceáil. Mar shampla, má chuireann tú nóta 50 euro i gcoinne foinse solais, feicfidh tú fuinneog de stíl na hAthbheochana agus an figiúr 50."

Pilib: "Iontach! Nach maith an bleachtaire thú! Ach cad é seo faoi stuif 'na hAthbheochana?"

Anna: "Ó tá brón orm, rinne mé dearmad a lua go bhfuil stíleanna ailtireachta Eorpacha éagsúla ón gcianaois go dtí an lá inniu ar na seacht nóta bainc euro."

Alex agus Pilib: "Tá sé ag éirí ró-chasta duinn anois le tuiscint!"

Marc uisce

Nochtann íomhá cosúil le scáth agus an luach.

Conas a mhothaíonn an páipéar

Mothaíonn an páipéar briosc, firmeálta agus níos tibhe i roinnt áiteanna.

Snáithe slándála

Nochtann líne dhorcha.

Hologram

Taispeántar an luach agus an tsiombail "€" nó fuinneog.

Anna: "Ó anois! Tá sé thar a bheith furasta na nótaí bainc sin a sheiceáil. Breathnaíonn tú ar an bpríomhdhearadh ar an nóta agus seiceálann tú an bhfuil sé le feiceáil ar an marc uisce fosta."

Alex: "Agus cad faoin hologram?"

Anna: "Ar thug tú an chuid ghlasta den nóta le dath airgid faoi deara? Sin é an hologram. Féach cad a tharlaíonn nuair a chlaonann tú an nóta bainc anonn agus anall cúpla uair. Ní hé mar sin! Ná bí á chroitheadh ar fud na háite – déan go réidh é! An bhfeiceann tú an dóigh a mbogann an pictiúr idir an tsiombail "€" agus luach an nóta bainc?"

Pilib: "Ó seá! Sílimse go mbeidh mé ag tabhairt i bhfad níos mó airde ar nótaí bainc euro fosta ina dhiaidh seo! Ní sé chomh deacair sin, ina dhiaidh sin is uile."

Buíochas: Scríobhadh an scéal seo le cuidiú ón Rannóg Fraincise den Scoil Eorpach Frankfurt (SFI – rang 2007-2008). Ba mhaith linn buíochas mór a ghabháil leis na daltaí as a gcruthaitheacht agus as an scéal a chur ina gcuideal focal féin. Ba mhaith linn fosta buíochas a ghabháil leis na múinteoirí agus leis an lucht bainistíochta ag an Scoil Eorpach, a thug tacaíocht dúinn le heachtra úr a dhéanamh corraitheach agus suimiúil dár laochra, Anna agus Alex.

Anna ja Aleksi rahantavastajien jäljillä

Anna ja Aleksi ovat samalla luokalla ja hyviä ystäviä. Ystävykset joutuvat usein seikkailuihin, ja heille on tapahtunut jo kaikkea jännittävää. He eivät enää vähästä hätkähdä.

Anna: *"Odota, Aleksi. Pauli taitaa olla pulassa."*

Aleksi: *"Olet varmaan oikeassa. Paulilla on vaikeuksia poliisin kanssa."*

Anna ja Aleksi seuraavat tapahtumia kadun toiselta puolelta. Pauli ei näytä lainkaan tajuavan, mitä on tapahtunut.

Hän sanoo poliiseille: *"Mutta se on totta! Yksi kaveri antoi minulle rahat – minä vain maksoin niillä. En osannut epäillä mitään."* Nyt taitaa olla tosi kyseessä. Anna kuiskaa Aleksille: *"Jokin on nyt vialla. Mennään katsomaan."*

Näyttää siltä, että elektroniikkaliikkeen myyjä on mukana jutussa. Hän varmaan hälytti poliisit. Onkohan Pauli varastanut jotain?"

Aleksi: *"Jotain on meneillään. Se liittyy varmaan seteleihin, koska poliisi tutkii niitä valoa vasten. Toivottavasti Pauli ei ole ostanut mitään väärennetyillä seteleillä. Yritetään jututtaa häntä."*

Pauli: "Auttakaa! Minulla ei ole hajuakaan, mitä tapahtuu. Vanhempani saavat kohtauksen, jos saavat tietää, että olen joutunut vaikeuksiin poliisin kanssa. En takuulla ole tehnyt mitään väärää! Pete Ketkunen antoi vähän käteistä ja pyysi minua ostamaan hänelle MP4-soittimen. Pete on kaverini. Tutustuimme Internetissä, ja hän on tosi kiva. Olen auttanut Peteä kaupungilla, koska hän ei ole täältä päin."

Anna menee ensin sanattomaksi, mutta tokaisee viimein: "Mitä? Etkö yhtään epäillyt, kun täysin vieras ihminen antoi sinulle tuosta vain rahaa?"

Pauli: "No en. Miksi olisin? Tein hänelle palveluksen, ja hän halusi maksaa minulle. Kai kaveria voi kerran auttaa, enkä ajatellut, että siinä voisi olla mitään hämää. Pete antoi kaksi 50 euron seteliä ja pyysi ostamaan MP4-soittimen.

Minun piti viedä soitin ja vaihtorahat hänelle. Pete lupasi vaivan palkaksi viisi euroa."

Anna ja Aleksi kertovat Paulille, että häntä on huijattu – setelit ovat varmasti väärennetyjä. Suunnitelma oli ovela. Pauli maksaisi väärennetyillä seteleillä, ja Pete saisi vaihtorahaksi aitoja euroseteleitä ja -kolikoita ja vielä kaiken lisäksi MP4-soittimen. Pauli on pahassa liemessä, joten Anna ja Aleksi päättävät auttaa.

Yhdessä poliisin kanssa he suunnittelevat Petelle ansan, jottei Pete voisi enää huijata nuoria maksamaan väärällä rahalla. Poliisi jopa epäilee, että jutun taustalla on jokin suuri rikollisjärjestö, joka laittaa väärennetyjä seteleitä nuorten avulla kiertoon.

Yhdessä poliisien kanssa Anna ja Aleksi löytävät Peten Internetin keskustelupalstoilta. Pete ei hukkaa aikaa vaan yrittää heti saada Annan ja Aleksin käyttämään väärennetyjä seteleitä. Anna ja Aleksi järjestävät hänen kanssaan tapaamisen.

Kun Anna ja Aleksi tapaavat Peten, Pete antaa heille rahaa ja pyytää lähtemään ostoksille puolestaan. Mutta Anna ottaakin lompakostaan aidon setelin ja vertaa sitä Peten antamiin.

"Nämä ovat väärennetyjä!" Anna huudahtaa.

Pete tajuaa, että kyseessä onkin ansa, ja pinkaisee karkuun.

Onneksi poliisit ovat lähellä. He syöksyvät huijarin perään ja ottavat hänet kiinni. Pienen painiottelun jälkeen Pete pannaan rautoihin. Anna ja Aleksi huokaisevat helpotuksesta.

Jännittävän seikkailun jälkeen Euroopan keskuspankki palkitsee Annan ja Aleksin.

Anna: *"Paljon kiitoksia, mutta kunnia kuuluu kyllä poliiseille. Hehän ne saivat väärentäjät kiinni. Me vain autoimme heidät oikeille jäljille."*

Alexsi: *"Halusimme vain auttaa Paulia, joka joutui Peten takia vaikeuksiin."*

"Onneksi se roisto on nyt telkien takana."

Palkintotilaisuuden jälkeen Anna ja Alexsi tapaavat Paulin Euroopan keskuspankin järjestämässä euroseteli- ja -kolikkonäyttelyssä.

Pauli: *"Kiitos vielä kerran. Parempia kavereita saa hakea! Kuulin, että Pete tunnusti kaiken ja että väärentäjien setelipaino on nyt historiaa."*

Anna: *"Mahtavaa! Tuohan on loistava uutinen. Kirjoitan tästä jutun koulun lehteen."*

Alexsi: *"Miten ihmeessä muuten sotkeuduit näin tyhmään rikokseen? Väärennetyt eurosetelithän on älyttömän helppo erottaa aidoista. Ja sinun olisi pitänyt osata varoa Peteä. Internetissä liikkuu välillä todella epäilyttäviä tyyppejä. Kaikkihan sen tietävät!"*

Anna: *"Alexsi, älä ole noin ankara Paulille. Kaikille sattuu joskus virheitä."*

Pauli: *"Totta. Nyt opin ainakin, että väärennettyjen setelien käyttäminen on laitonta ja vaarallista."*

Anna tutustuu euroseteli- ja -kolikonäyttelyyn. "Tässä näette, pojat", Anna sanoo.

"Aito euroseteli on helppo erottaa väärennetyistä. Riittää, kun tarkistaa kolme turvatekijää. Niistä ei voi erehtyä. Kannattaa aloittaa tunnustelemalla seteliä. Sen pitää kahista ja tuntua lujalta, ja painojäljen pitää olla siellä täällä kohollaan.

Sitten kannattaa tarkistaa vielä vesileima ja hologrammi."

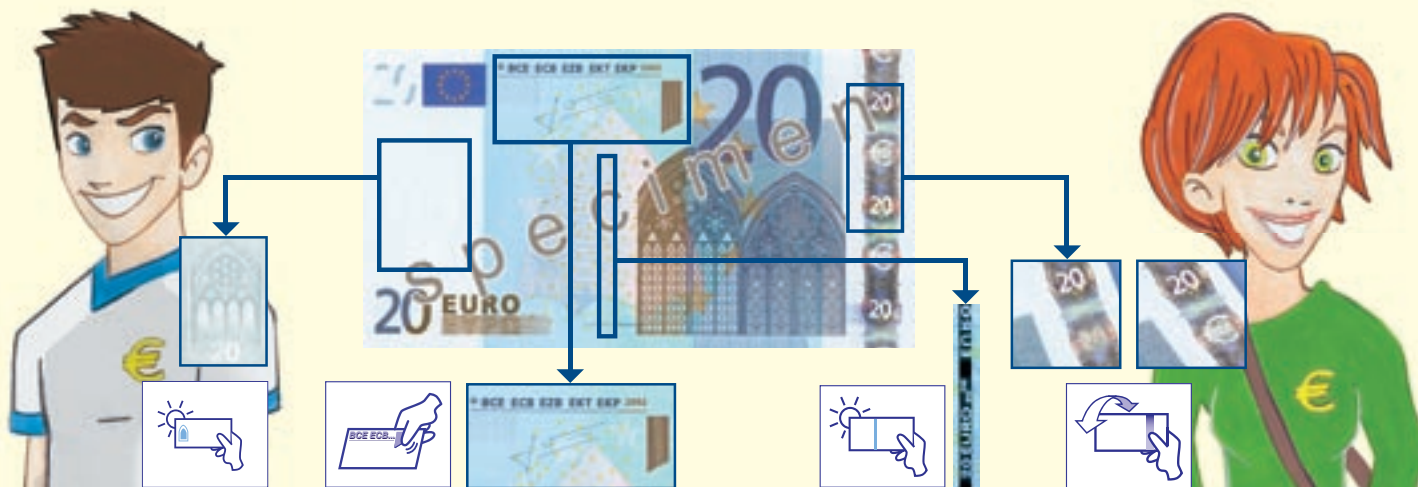
Aleksi: "Anna, emme me ole mitään asiantuntijoita. Saisiko tuon saman suomeksi? Kuinka tiesit vain katsomalla Peten seteleitä valoa vasten, että ne olivat väärennetyjä?"

Anna: "Tarkistin vesileiman. Vesileima on ollut käytössä jo kauan, ja sen löytää setelin vaaleasta osasta. Katsokaa tarkkaan. Kun seteliä katsoo valoa vasten, vesileimassa näkyy haamukuva. Ja haamukuvassa näkyvät setelin kuva-aihe ja arvo. Kun esimerkiksi 50 euron seteliä katsoo valoa vasten, näkee renessanssityylisen ikkunan ja numeron 50."

Pauli: "Vau! Olet varsinainen Neiti Etsivä! Mutta miten se renessanssi tähän liittyy?"

Anna: "Ai niin, unohdin sanoa, että kaikissa seitsemässä eurosetelissä on teemana jokin Euroopan arkkitehtuurin tyyliisuunta antiikin ajoista tähän päivään."

Aleksi ja Pauli: "Nyt kyllä meni yli ymmärryksen!"

Vesileima

Haamukuva, josta näkyy myös setelin arvo.

Setelipaperin tuntu

Oikea setelipaperi kahisee ja tuntuu lujalta. Painojälki on paikoin koholla.

Turvalanka

Turvalanka näkyy tummana viivana.

Hologrammi

Hologrammissa näkyy setelin arvo ja lisäksi joko euron symboli € tai ikkuna.

Anna: "Höpö höpö! Setelien aitouden tarkistaminen on lastenleikkiä. Pitää vain katsoa setelin kuva-aihetta ja tarkistaa, että se toistuu vesileimassa."

Aleksi: "Entäs se hologrammi?"

Anna: "Ettekö ole huomanneet hopeanväristä kiiltävää kohtaa seteleissä? Se on hologrammi. Katsokaa, mitä tapahtuu, kun seteliä kallistellaan edestakaisin. Ei noin! Seteliä pitää kallistella varovasti, ei heilutella. Huomaatteko, miten hologrammissa näkyy vuoroin euron symboli € ja vuoroin setelin arvo?"

Pauli: "Totta! Tämän seikkailun jälkeen katson kyllä euroseteleitä paljon tarkemmin. Niiden aitouden tarkistaminen onkin ihan helppoa."

Kiitokset: Frankfurtin Eurooppa-koulun ranskan osasto (SFI, 2007–2008) avusti tämän tarinan kirjoittamisessa. Suuret kiitokset oppilaille heidän luovasta panoksestaan Annan ja Aleksin tuoreimpaan seikkailuun. Kiitokset myös Frankfurtin Eurooppa-koulun opettajille ja johtoportaalille, jotka osaltaan vaikuttivat siihen, että saamme lukea seikkailusta. Suomennoksen viimeistelyssä avusti helsinkiläisen Munkkiniemen ala-asteen kuudes luokka. Kiitokset oppilaille palautteesta ja koulun apulaisrehtorille avusta järjestelyissä.

Anna och Alex och sedelförfalskarna

Anna och Alex går i samma klass och är bra kompisar. De råkar alltid ut för hemska äventyr och de har varit med om många spännande saker. Tillsammans har de en hel del erfarenhet!

Anna: *"Stanna, Alex! Titta där. Filip verkar ha problem."*

Alex: *"Ja, det har du rätt i. Han verkar ha problem med polisen."*

De står på andra sidan gatan och tittar. Filip verkar inte förstå vad som händer och han säger till två poliser:

"Men det är sant. Nån gav mig pengarna och jag använde dem. Jag trodde inte att det var något fel på dem!"

Det verkar vara något allvarligt den här gången. *"Något är på gång"*, mumlar Anna. *"Vi borde gå dit och ta reda på vad som händer. Det ser ut som att pojken från elektronikbutiken också lägger sig i. Jag lovar att det var han som ringde polisen. Tror du att Filip har försökt stjäla något?"*

Alex: *"Något är på gång. Men jag tror att det är något med pengarna, för polisen håller upp dem mot ljuset och undersöker dem. Jag hoppas att Filip inte försökte köpa något med falska sedlar. Kom, vi pratar med honom."*

Filip: "Ni måste hjälpa mig! Jag har ingen aning om vad som händer. Mina föräldrar kommer att döda mig om de får reda på att jag har problem med polisen. Men jag har inte gjort något! Lasse gav mig pengar och bad mig handla åt honom. Lasse är min kompis. Jag träffade honom på chatten. Han är okej. Jag hjälper honom att hitta i stan för han kommer inte härifrån."

Först får Anna inte fram ett ord, men sen skriker hon "Vad pratar du om, Filip?! Tyckte du inte att det var lite konstigt att en främling gav dig pengar bara så där?"

Filip: "Nej, varför skulle jag det? Jag gjorde honom en tjänst som han skulle betala mig för. Jag hjälpte honom bara en gång och jag trodde inte att det kunde vara farligt. Lasse gav mig två 50-eurosedlar som jag skulle köpa en MP4-spelare till honom för. Jag skulle bara ge honom växeln och MP4-spelaren. Som tack för hjälpen skulle han betala mig fem euro."

Anna och Alex förklarar för sin kompis att han har blivit lurad och att sedlarna nog är falska. Det var en listig plan: i stället för de falska sedlarna skulle Lasse få äkta sedlar och mynt i växel, och även en MP4-spelare! Anna och Alex fattar att Filip är i knipa och bestämmer sig för att hjälpa honom.

Tillsammans med polisen förbereder de en fälla för Lasse, eftersom de är oroliga för att han ska lura andra att använda falska sedlar. Dessutom misstänker polisen att det är en stor kriminell organisation som ligger bakom det hela – de utnyttjar ungdomar för att få ut sina falska sedlar.

Tillsammans med polisen lyckas Anna och Alex hitta Lasse i ett chattrum på nätet. Det tar inte lång tid innan han försöker övertala dem att köpa något med hans falska sedlar och de bestämmer sig för att träffas.

När Anna och Alex träffar Lasse ber han dem att köpa något åt honom och han ger dem pengar. Men i stället tar Anna fram en äkta sedel från sin plånbok och jämför den med de sedlar som Lasse gav dem. *"De här är ju falska!"*, ropar hon. Lasse förstår att det är en fälla och springer iväg.

Som tur är finns polisen i närheten. De tar genast upp jakten på honom. Det blir lite bråk när de fångar honom. Anna och Alex andas ut av lättnad när polisen sätter handklovar på honom.

Efter det äventyret får Anna och Alex ett pris av Europeiska centralbanken.

Anna: *"Tack så mycket, men det var polisen som stoppade sedelförfalskarna.*

Vi hjälpte dem bara lite på vägen."

Alex: *"Mest av allt ville vi hjälpa Filip som hade hamnat i Lasses skumma affärer.*

Som tur är sitter han bakom lås och bom nu."

Efter prisutdelningen pratar Anna och Alex med Filip på utställningen av eurosedlar och mynt som Europeiska centralbanken har anordnat.

Filip: *"Tack så mycket. Ni är riktiga kompisar! Jag hörde att Lasse har erkänt allt och att tryckeriet där de falska sedlarna tillverkades har lagts ner."*

Anna: *"Oj! Det var bra nyheter! Det ska jag skriva om i skoltidningen."*

Alex: *"Du, Filip, det var riktigt dumt av dig att bli inblandad i en så idiotisk grej. Det är jättelätt att känna igen en förfalskad eurosedel. Och du skulle ha varit mer försiktig med Lasse. Ibland stöter man på opålitliga personer på nätet, det vet alla!"*

Anna: *"Nu är du orättvis, Alex. Alla kan göra misstag."*

Filip: *"Ja, helt klart. Genom mitt misstag lärde jag mig att det är olagligt och farligt att använda falska sedlar."*

Efter att ha läst informationen om eurosedlarna och mynten på utställningen, säger Anna: *"Titta här! Det är lätt att se om en eurosedel är äkta eller inte. Man behöver bara kontrollera tre säkerhetsdetaljer. Man kan inte göra fel! Först känner man på sedeln. Den ska kännas sträv och ha tjockare tryck på*

vissa ställen. Sen kontrollerar man vattenmärket och efter det hologrammet."

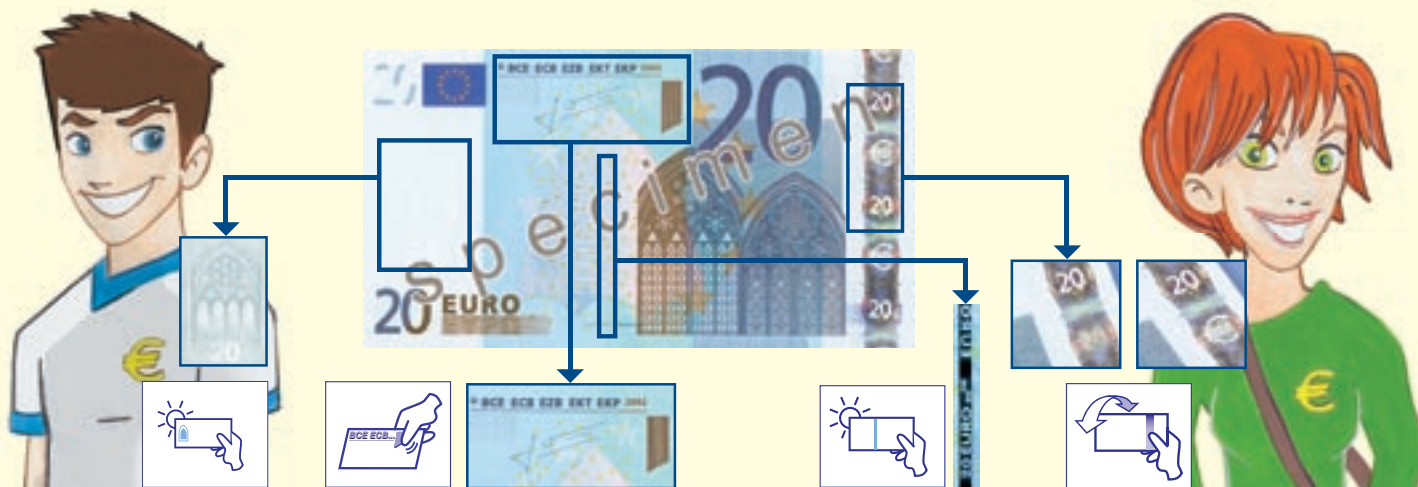
Alex: *"Anna, vi är inga experter. Kan du ta om det där på svenska är du snäll? Hur kunde du se att Lasses sedlar var falska när du höll upp dem mot ljuset?"*

Anna: *"Jag kontrollerade vattenmärket. Vattenmärken har använts länge och man ser dem i den vita delen av sedeln. Titta noga. När man håller upp sedeln mot ljuset ser man en skuggbild av sedelns motiv och valör. När man håller upp en 50-eurosedel mot ljuset ser man till exempel ett fönster i renässansstil och siffran 50."*

Filip: *"Coolt! Vad smart du är! Men vad betyder 'renässansstil'?"*

Anna: *"Ojsan förlåt – jag glömde säga att alla de sju eurosedlarna har olika motiv från olika byggstilar, från antiken fram till idag."*

Alex och Filip: *"Nu blev det lite för svårt för oss!"*

Vattenmärket

En skuggliknande bild och valörsiffran ska synas.

Pappret

Pappret ska kännas strävt, fast och tjockare på vissa ställen.

Säkerhetstråden

Ett mörkt streck ska synas.

Hologrammet

Valörsiffran och €-symbolen eller ett fönster ska synas

Anna: "Kom igen! Det är jättelätt att kontrollera sedlarna. Man ser bara efter om sedelns huvudmotiv syns i vattenmärket också."

Alex: "Och hologrammet?"

Anna: "Har ni sett den glänsande silverfärgade delen av sedeln? Det är hologrammet. Titta vad som händer när man vickar på sedeln några gånger. Nej, inte så! Man ska inte vifta så där med den utan lite mer försiktigt! Ser ni hur det växlar mellan €-symbolen och valörsiffran?"

Filip: "Ja! Efter det här äventyret kommer jag nog att kontrollera eurosedlarna bättre! Det var ju faktiskt inte så svårt."

Våra tack: Den här berättelsen skrevs tillsammans med den franska sektionen i Europaskolan i Frankfurt (klass SFI 2007-2008). Vi vill tacka eleverna så mycket för deras kreativitet och för att de hjälpte oss att skriva berättelsen med sina ord. Vi vill även tacka lärarna och ledningen på skolan som hjälpte oss att skapa ett nytt äventyr för våra hjältar Anna och Alex. Vi tackar också klass 5 i Munksnäs lågstadieskola och Sockenbacka lågstadieskola i Helsingfors för deras kommentarer till den svenska texten.

